

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR HELYBEN ES VIDEKEN:
Egy óra 25— korona. Negyedévre 75— korona.
Félévre 150— korona. Egész évre 300— korona.
MEGJELENIK HETFO KIVETELEVEL MINDEN NAP

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt, I. emelet
(a Debreceni Első Takarékpénztár épületében.)
Egy szám ára 1 korona.

Az embernek

megáll az esze, mikor hallja, hogy a debreceni közélet egyik tagja illetékes helyen úgy nyilatkozott, hogy Debrecennek nem kell gyorsvonat. Hát akkor ugyan honnan reméljük közgazdasági, ipari, kereskedelmi, politikai, sőt kultur életünk fellendülését, ha a közélet harcosa is ilyen elveket vall.

Mi ez? Tájékozatlanság, vagy szűk látókör.

Mert egyik a kettő közül, ha nem egy harmadik.

Már az öltünkben volt a gyorsvonat. Alighogy felszabadultunk az ellenséges járom alól, alighogy kiszabadultunk a lélekgyöttről, magyargyűlölő, csaknem halálos kalickából, alighogy bevonult alföldi metropolisunk falai közé örömről, büszkeségünk, reménységünk: a nemzeti hadsereg és alighogy fellélegzett itt, ebben a sokáig rothadt szellemmel sanyargatott városban minden igaz keresztény és magyar ember, alighogy felcsillant a jobbérzésük reménysége, már is jött az első kedvező hír, hogy a kormányhatalom menyire gondol Debrecenre és sok minden egyéb mellett még gyorsvonattal is megörvendeztet. Két modern gyorsvonatot állítanak be. Az egyiket Budapest és Bécs között; a másik két hétre rá május első felében Debrecen és Budapest közt fog megindulni és közlekedni.

Minden szükséges intézkedést megtettek. A bécsi gyorsvonat megindult. Modern, ragyogó, a békés időket is túlszárnyaló szép kocikkal. Teték tovább az intézkedéseket, hogy két hét múlva ugyanilyen ragyogó szerelvényekkel meginduljon a debreceni gyorsvonat is.

Közben debreceni hatalmaságok jártak fenn a miniszteriumokban. Hallják az örövendetes hírt és akkor egyikük kiröpteti az ajkain:

— Ugyan hát mire való ez? Nem kell Debrecennek gyorsvonat; hiszen az árdragitók

járnának rajta és azok bonyolítanák le üzleteiket.

És a súlyos kijelentés megdöbbentette az illetékes köröket. Micsoda? Nektek nem kell gyorsvonat? Annál jobb. Hát nem kaptok. Nem is kaptunk. Sokan ma se tudják miért. Hát ezért.

Nos és most már ne álljon meg az ember esze. Majd megebedünk, hogy a közgazdasági, ipari és kereskedelmi életet fellendítsük, hogy

a kulturális szükségletek gyorsaságát biztosítsuk s akkor jön a korlátolt tájékozatlanság és barikádokat von vérkeringésünk elé.

Hát ilyen szerencsése volt Debrecennek a gyorsvonattal. Amit a kormány figyelme Debrecen fellendülése érdekében nekünk szánt, egy tájékozatlan, vagy ha úgy tetszik ostoba vélemény így tette tönkre. Ezért nincs nekünk máig se gyorsvonatunk.

A kormányválság hírei.

Budapest, július 6. Valószínű, hogy a blokkbeli pártokból jelöl ki a kormányzó a miniszterelnököt. Pártkörökben ujjban ismét azt kolportálják erősen, hogy Bethlen István kap megbízatást kormányalakításra. A pártok kívánsága az, hogy a pártok kívüli miniszterelnököknek garanciát kell adnia, hogy az adójavaslatokat, a pénzügyi intézkedésekre vonatkozó törvényjavaslatokat sürgősen terjeszti a nemzetgyűlés elé, ugyszintén a keresztény és magyar intelligencia vezetészerepét biztosítani hivatott közoktatásügyi reformokat. Biztosítja a dolgozó elemek meg-

élhetését, a tisztviselők ügyét rendezi.

Ha Bethlen kap csakugyan megbízatást, a belügyi tárcát Ráday Gedeon, a pénzügyi tárcát Popovics Sándor vállalná állítólag.

A pártok kedden délelőtt újabb tanácskozást tartottak, hogy lehetséges-e a mai pártokból egy-éges kormányzó-tábort alakítani, vagy továbbra is koalícióban maradjanak. Nagyatádi Szabó István az egységes kormányzópart mellett van. Rubinek Gyula az agrár párt fennmaradását kívánja.

Magyar-román egyezmény.

Az ideiglenes határvonal átlépése.

Magyarország és Románia között egyezmény jött létre arra vonatkozólag, hogy a demarkációs vonal mellett fekvő földek megművelését és a termés beszedését a tulajdonosok szabadon végezhesék.

Az egyezmény a demarkációs vonal egyik vagy másik oldalán fekvő földek művelőire, bérőire, tulajdonosaira, családtagjaira, segédeire, alkalmazottaira és munkásaira és csak azokra az ingatlanokra vonatkozik, amelyek az ideiglenes határvonaltól a (demarkáció) legfeljebb 6 kilométernyire kezdődnek. — Tehát ezek az emberek utlevél nélkül, a közigazgatási hatóság által kiállított igazolójegygyel átléphetik

a vonalat. E jegyeket két hónaponként kell megújítani. A vonalon csak polgári ruhában lehet átmenni és fegyvert, újságot, könyvet átvinni nem szabad. Állatot, kocsit, szármot, gazdasági felszereléseket, egy heti élelmet is szabad átvinni.

A föld termésének felét azon a területen kell hagyni ahol az ingatlan fekszik. Az átvitt állatok, eszközöket rekvirálni nem szabad.

Az egyezmény június 28-án lépett életbe.

Ellenőrző őrsők vannak magyar részről a következő helyeken: Kiszgéc, Csenger, Vájlaj, Szentgyörgyábrány, Nagykereki, Ártánd, Beregböször-

mény, Geszt, Kőtegyán (állomás), Elek, Gyulavári, Lökös-háza, Dombegyháza, Battonya, Csanádpalota és Magyarcsanád.

Román részről: Pete, Óvári, Börvély, Érmihályfalva, Nagyszántó, Bors, Körösszeg, Cséffa Kőtegyán (állomás), Otlaka, Gyulavarsány, Kúrtós, Kiszvarjas, Tornya, Nagylak, Csanád.

A bojkott kudarcza

Bécs, július 6. Az angol-osztrák banknál legnap több kellően igazolt személy jelent meg, akik budapesti bankok megbízásából 14 millió koronát akartak felvenni. A bank bojkottparti képviselőinek magatartásán meggyűsült a pénzfelvétel.

Királyhida, július 6. Most másképpen fest a város, mint azelőtt. Bruck és Királyhida teljesen összenőtt városrészeknek látszottak eddig, azonban ma osztrák határrendőrök állanak a Lajta hidjának közepén.

Brucki családok küldöttséget menesztettek Rennerhez és tudtára adták, hogy ha nem szüntetik meg a bojkottot, ők Magyarországhoz csatlakoznak.

A bécsi keresztény szociálisták ma azt üzenték a bruckiaknak, hogy hívják be a magyar nemzeti hadsereget, mert Rennerékét lehetetlen másképp megékezni.

A monarchia ellenforradalom kitörését Bécsben külföldben minden nap várják.

A battonyai választás.

Tegnap folyt le a pótválasztás a battonyai kerületben, ahol a keresztény nemzeti egyesülés pártjának programjával Csernus Mihály debreceni rom. kath. lelkész lépett fel. A választás Csernus Mihály győzelmével végződött. A kerület képviselőjévé 2100 szavazattöbbséggel választották meg.

Világhírű Gyökits **KALAPOK** FILO
divatos formákban és színekben
Frank Edénél a megyeháza mellett.

A Garai-utcai rablógyilkos ügye.

Gold hóhér és segédei Debrecenbe érkeztek

A gyilkos elutasította édesanyját.

A megtorlás nélküli bűnök elkövetésének kora lejárt. — Magyarorazágon ismét helyreállt a jog és az igazságszolgáltatás, amely az igazi bűnösök felett kimondja a megérdemelt büntetést. A Garai utcai rablógyilkosság sem maradhatott olyan megtorlás nélkül, amelyre Mezey István, ez az elvetemült gonosztevő cselekedetével rá nem szolgált volna.

Halálos ítélet hangzott el feje fölött, de még remélt. — Sötétlen magába szállva járkált tegnap a cellájában. A megrogzött, rossz lelkű emberre jellemző, hogy

az édes anyja meglátogatta rossz fiát börtönében, de az emberi érzések híján levő gyilkos ridegen elutasította. A szegény, beteges öreg asszony kérését az arra illetékes hatóságok teljesítették s a rossz fiu, a helyett, hogy nehéz óráiban az édes anyja öleléséből és csókjából erőt merített volna, durván rászólt:

— Menjen innen, nem akarom látni...

Mikor az anya ujjabb kísérletet tett, hogy fiához közeljék, elfordulva tőle ezt mondta:

— Bár veszem volna el a fronton...

A rögtönítélő bíróság hétfői tárgyalásán sok olyan momentum merült fel, amelyről a gyors hírlaptudósítási munka mellett nem volt módunk ki-erjeszkedni.

A tárgyaláson megjelent Mezey István nővére is. Ott huzódott meg a tárgyalóterem nagy kályhája mellett és a körülötte állóknak mondta el, hogy ő a gyilkos testvére. Az emberek részvétellel voltak a leány iránt és kérelték, hogy hagyja el a tárgyalás színhelyét, mert a törvény szerint bátyjára biztos halálbüntetés vár, de a leány szinte megátalkodottan kijelentette, hogy nem távozik, mert hallani akarja a bíróság döntését. És ott is maradt és végig hallgatott mindent, egy köny s egy meg-

indultságot nem mutató érzés nélkül...

Tegnap délután a Budapestről jövő személyvonattal Debrecenbe érkezett Bali Mihály állami hóhér két segédelével.

Ebből a tényből arra kell következtetnünk, hogy a Garai utcai rablógyilkos nem kapott kegyelmet s így a halálos ítéletet végrehajtják rajta. Az ügyészségen ennek következtében a szükséges előkészületek megtörténnek. Lehetséges, hogy mire e sorok megjelentek, a Garai-utcai rablógyilkoson a földi igazságszolgáltatásnak érvényt szereztek.

Debreceni kisgazdák kérelme a kereskedőkhöz.

Az aratók érdeke.

„Több kisgazda” aláírással levelet hozott a posta a Debreceni Újság szerkesztőségének. Minthogy bárkinek a kivánságát szívesen karoja fel mindenkor a Debreceni Újság, ha közérdekről van szó, ezúttal is készséggel adunk helyet a hozzánk intézett közleménynek. A levél következőképen hangzik:

Debrecen, 1920. VII—4.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tudva azt, hogy nagybecsült lapja mindig pártatlanul áll a nagyközönség részére, kérjük, hogy sziveskedjék b. lapjában az alábbi kis cikknek helyet adni. Miért is előre köszönetet mondunk.

Több kisgazda.

Kérelem.

Felkérjük a fűszerkereskedő urakat, hogy vasárnap délelőtt, míg a nagyunka ideje tart, üzleteiket 10 óráig kinyitni sziveskedjenek, mely által a termés betakarítását segítik elő, mert a most aratással foglalkozó munkások nem képesek heil szükségleteiket beszerezni, mivel hétköznap kora reggeltől késő estig elvannak az aratással foglalkozva. Szombaton este pedig mikor a fizetést kikapja, mire a városba ér, az üzletek zárva vannak, miáltal a következő hétre szükséges dolgokat nem tudja beszerezni. Ilyenkor aztán mit csinál a magyar ember bosszúságában?

Betér egy pohár sörré és a szükséges dolgok árát is a korcsmába hordja, miáltal a munkás családja is hiányt szenved, tehát gazdasági és szociális szempontból is fontos, hogy a fűszer- és élelmiszer kereskedők üzleteiket vasárnap 10 óráig nyitva tartsák.

Remélve ezen szerény kérésünk, mely mindenkire fontos, nem utasították vissza, mert a gabóna betakarítása mindenkire fontos, hogy késedelmet ne szenvedjen, mert nálunk aratás egy évben csak egyszer van.

Tisztelettel

Több kisgazda.

Azt hisszük, hogy az aratás tartamára, amikor az ország éléskamrájának berendezési munkálatairól van szó, a kereskedők ezt a kérést ha teljesítik, közérdeket szolgálnak.

Az aratás után azonban semmi jogcím arra, hogy az üzletek vasárnap nyitva legyenek.

Az alezredes ékszerrelvaja

Mazorána Fridát Debrecenbe hozták

A Debreceni Újság hírt adott arról, hogy még 1918 december havában Quaiser Nándor alezredest meglopta a házvezetőnője Rolland Ferencné született Mazorána Frida. Az alezredes nem volt odahaza abban az időben s ezt az alkalmat használta fel a házvezetőnő, hogy 500 ezer koronát érő ékszereit magához vegye s azután megszökjék.

A kalandos multu Mazorána Fridát Székesfehérváron fogta el az államrendőrség s tegnap Debrecenbe szállította. A rendőrségen kihallgatták Mazorána Fridát, akinek előéletéből az tűnik ki, hogy veszedelmes aszélhámosnő. Állítólagos férje Rolland Ferenc volt. Bemondása szerint férjével, aki huszárfőhadnagy volt, Bécsben 1906. évben kötött házasságot s a 35. divíziónál szolgált. A háboruban Ivangorod bevételénél esett el. Ezzel szemben a rendőrség megállapította, hogy az osztrák-magyar hadseregben egyetlen Rolland Ferenc nevű tiszt volt, de az illető a tengerészetenél főbiztos volt.

Általában az a benyomás, hogy az állítólagos Rollandné nagystűi szélhámosnő, a ki különösen a tisztai családokhoz furakodott be, hogy megkárosítsa őket.

A Quaiser alezredes kárára elkövetett lopásra nézve azt adta elő, hogy az ékszereket ellopja ugyan, de később visszavitté. A rendőrség megállapította, hogy Mazorána Frida az ékszerekkel Kassára szökött és ott is szélhámoskodott. A rendőrség egyelőre letartóztatta s folytatja ellene a nyomozást.

A Várad-utcai temető titka.

Rejtélyes halott a bozótban.

Tegnap az esti órákban a Várad-utcai temetőben játszódozó gyermekek észrevették, hogy a levegőben rendkívül kellemetlen bűz terjeng, úgy, hogy szinte elviselhetetlené tette az ott tartózkodást. Az egyik fiu egészen véletlenül bement egy ember magasságu bozótba, de a következő pillanatban rémülten jött ki onnan s a félelemtől reszkete mondta társának, hogy egy ember fekszik a földön halva. A hír gyorsan elterjedt a temető környékén. Csakhamar több száz főre menő közönség gyűlt ott össze és találgatta, hogy ki lehet a halott, aki temetetlenül fekszik a holtak birodalmában.

A esetről jelentést tettek a rendőrségnek is, amely nyomban intézkedett, hogy a holttest agnoszkáltassék.

Varga Emil dr. t. orvos és Kajáry Zoltán dr. rendőrfogalmazó a helyszínen kihuzatta a holttestet a bozótból. A vizsgálat megállapította, hogy

a holttest több mint egy hete fekszik a földön. A holttestet már csaknem szórórágták a férgek. A fejéről még a bőr is leszedték a kukacok.

Egyébként a ruházata, cipője azt mutatta, hogy a halott jobb módú uri ember volt de az arát nem lehetett felismerni.

Az agnoszkálás során a tömegből kivált egy fiatal ember, aki Rappensberger Béla néven mutatkozott be Kajáry rendőrfogalmazónak és előadta, hogy nagybátyja Rappensberger József debreceni lakos több mint egy héttel eeltűnt lakásáról s nyoma veszett.

Rappensberger Béla a halotthoz engedték, aki aztán

a ruházatáról ráismert benne eltűnt nagybátyjára.

Izgalmas pillanatok voltak ezek s hogy a halott személy azonossága kétségtelenül meg legyen állapítva Rappensberger Béla még azt is elmondta, hogy nagybátyja, Rappensberger József állandóan egy kis csibukot hordott magával.

Erre átkutatták a zsebeit s a

csibuk tényleg ott volt az az elhunyt ruhájának egyik zsebében.

Rappensberger József a közelmúltban már egyszer elakart követni öngyilkosságot, de akkor megakadályozták. Robota előadta, hogy az 53 éves öreg ur a Madách utca 14. szám alatt lakott, arany és ezüst műves volt. Pár hónappal ezelőtt kissé oserben hagyta a gondolkozása s úgy látszott, hogy nagyon el van keseredve.

Egyébként a vizsgálat megállapította, hogy Rappensberger József öngyilkos lett. Egy revolverből, melyet a holtest mellől találtak golyót röpített a bal halántékába. A golyó a nyakán jött ki. A lövés halálos volt. A revolverbe való 4 golyót még a zsebében megtaláltak.

A rendőrség a holttestet a közokozásba szállította, ahol felboncolták.

A debreceni terméskilátások.

A gazdasági felügyelő jelentése.

A gazdasági felügyelő a városi közigazgatási bizottság hétfői délutáni ülésén beterjesztett jelentése szerint az őszi kalászosok aratását megkezdték. A terméseredményekhez fűzött vérmes reményeket az áprilisi nagy meleg és a májusi szeles hideg időjárás erősen csökkentette, így előreláthatólag a buza átlagban hoidankint 4, a rozs az 5 mészát nem haladja meg. A favasziak eredménye ennél kedvezőbb lesz. Az árpa és zab igen jó termést ígér.

A burgonya szépen kötött. A kukorica erős növényben jól fejlődik. A takarmányok második kaszálása is jó. A rétek kaszálása gyenge hozamu volt. A legelők állapotja javult.

Aima, körte, meggy, cseresznye és barack jó termést adott. A dió gyengének ígérkezik.

A szőlő virágzására az időjárás kedvező volt. A szőlőmoly helyenkint erősen lépett fel. Egyes helyeken a peronoszpóra is pusztít. A szőlőterméskilátás csak köze pesnek ígérkezik.

A bor árai erősen estek.

Föllázadtak

a csehek ellen.

Budapest, jul. 6. Sátoralja-ujhelyből jelentik, hogy az ungmegyei Nagygeőcön az elkeseredett magyar nép föllázadt s lefegyverezte a cseh csendőrsőt, majd a csendőrök segítségére siető cseh katona járőrrel harcba bocsájtottak. A járőr két halott hátrahagyásával megfntamodott.

Az Ungvárról kivezényelt cseh katonák a falut teljesen körülférték és a lázadás vezetőit összefogdosták, kiket erősen megvasalva Ungvárra szállítottak.

Kommunisták a bíróság előtt.

A szoboszlói munkástanács tagjait elítélték.

A debreceni törvényszék ötös tanácsa tegnap délelőtt Szuchányi Andor elnökletele alatt tárgyalta Kristóf Károly volt városi rendőr bűnügyét. Kristóf a kommunizmus előtt a rendőrlégénységet izgatja a fennálló polgári rend ellen. Mikor a proletár uralom kitört, a városi direktórium Kristótot nyomozónak nevezte ki és e minőségében állandóan agitált a rendőrök között s egyben besugta a tisztikar és a légénység magatartását. Fizetés fejében 4000 koronát vett fel ezen szolgálataitért.

Az ügyészség több rendbeli izgatás és orgazdaság miatt emelt ellene vádat.

A törvényszék bűnösnek találta Kristótot, akit már régen elbocsájtottak a város szolgálatából s 1 évi börtönrre ítélte.

A szoboszlói munkástanács tagjai Fehér András, Illés József, R. Tóth Mihály, Szabó Károly, ifjú Rácz József, Kátai Sándor, Fehér József, Zeiler János és Szoboszlai János is az ötös tanács elé kerültek tegnap. Azzal vádolta őket a kir. ügyészség, hogy a proletárdiktatura alatt a társadalmi rend felborításán közreműködtek s ezért havi 500 korona fizetést vettek fel. A törvényszék a munkástanács tagjait egyenként 4-4 havi fogságra ítélte. Az ítélet a fennálló rendelet szerint jogerőre emelkedett s a védottakat le tartóztatták.

Városházáról.

Nincs hely hadirokkantak ott-honának. Dr. Hubert Ottó főispán át-tette a városi tanácshoz felvilágosító jelentés megírtát a népjóléti és munkaügyi minisztérium leiratát, amelyben fel-kérte a főispánt annak közlésére van-e a város területén rokkant otthon vagy árva-intézet céljára alkalmas vagy alkalmassá átalakítható és igénybevehető köz- vagy magánépülete (kastély). Az ingatlanok kerületi kérelme bírnia és kívánatos, hogy kisebb gazdaság létesítésére némi szántó-föld is tartozzék hozzá. A városi tanács a mai ülésénél sajnálatos jelentette a főispánnak, hogy Debrecenben vagy külterületen rokkant otthon vagy árvaintézet céljára átalakítható köz- vagy magán-épület, amely nagyobb kerület s kis-bb gazdaság létesítésére szolgáló szántóföld-del bírna, — nincs.

Megsemmisített fegyelmi ítélet. A törvényhatóság fegyelmi választmánya tudvalevően állásvesztésre ítélte dr. Hortobágyi Ernő rendőrkapitányt, aki az oltár megszállás alatt elhagyta Debrecen és a szegedi kormány szolgálatába állott. A fegyelmi ítélet alapja az volt, hogy dr. Hortobágyi Ernő bejelentés nélkül volt rávaló állásából négy hónappal tovább tartó időre. Dr. Hortobágyi Ernő a fegyelmi ítéletet megelégedett a belügy-minisztériumhoz. A városházán nem hi-va a os értesítés szerint úgy tudjuk, hogy a belügyminiszter megsemmisítette a fe-gyelmi ítéletet.

Új iparosok. A városi tanács a rendőr-hatóság által kiadott újabb iparrendé-lyek után a következő városi illetékeket s abta ki: Friedender Marion öcséspléni vál-lalat 2000 kor., Szilágyi Sándor kőműves 500, Tar László cipész 1000, Gyarmati Miklós autógépek és gépkocsikészítők ké-szítése 1000, Gyarmati Miklós autómobil szertélyvarozási ipar 2000, Szegedi Gyula szabadalmazott hirdetői iroda 500,

Svéd Lajos cipész 500, Pálfi András kő-műves 500, Biró Márton és Szatmári Sán-dor gőzfűrdő iparszerű üzése 2000, Pus-kás Lajos cipész 1000, Biró Márton és Szatmári Sándor gőzmosoda 2000, Ver-tesy István uszoda iparszerű üzése 1500, Kripló Ferenc és Sándor kocsi és kerék-gyártóipar 1500 korona.

A közkórházi napi ápolási díjak. A népjóléti és munkaügyi miniszter érte-sítette a polgármestert, hogy a köz- és nyilvános jellegű kórházakban a közös osztályon ápolott betegek után a napi ápo-lási díjakat az 1920-21. költségvetési évre 1920. július 1-től kezdődő joghatály-lal egységesen a következőkben állapí-totta meg: rendes betegek ápolási díja 20 K, a sebészeti és nőgyógyászati bete-geké napi 30 K, a külföldi honos és ille-tőségű rendes betegek ápolási díja napi 30 K, a sebészeti és operált szülészetű és nőgyógyászati betegeké napi 40 K. A f. évi január 1-től június 30-ig az Országos betegápolási alap és az államkincstárral szemben felszámítandó ápolási költségre nézve a vidéki köz kórházak közös osz-tályain ápolott betegek után megkülönböz-tetés nélkül napi 20 K ápolási díj szá-mítható fel. Az 1921-22. évi költségve-tést a kórházak 1921. február 1-ig tartoz-nak felterjeszteni a belügyminiszterhez.

Az élelmiszerhiány fokozza a gümö-kóros halálozást.

Dr. Tüdös Kálmán főorvos je-lentette a közigazgatási bizottság júliusi ülésén, hogy a város köz-egészségügyi viszonyai júniusban túrhetők voltak, javulás mutatkozott a fertőző betegségekkel, de vizion a gümőkór okozta halálozások száma igen magas volt, a csecse-mők behurultja és görsős beteg-ségei is szaporodtak. A gümőkór okozta halálozások emelkedésének oka a nagy élelemdrágaság, a hi-ányos táplálkozás, a rossz lakás- viszonyok.

A védhimlőoltások egész hónap-ban folytak.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a főorvos jelentését és felhívta a polgármestert, intéz-kedjék, hogy a gyümölcs- és a zöldségpiacok minden reggel fel-locsoltsanak, rendelje el a szün-dő alatt az iskolák és óvodák egészségügyi szempontjából, hogy havonta legalább egyszer öblítsék a vízvezeték hálózatot.

Ujdonságok. Meghívás.

Felkérem mindazon helybeli lakosokat, akik folyó évi június 27-ike óta a „Had-irokkantak, hadlővegek és hadiérvek nemzeti szövetségé-be való felvételük nemzeti feliratkozott és még feliratkozni óhajtanak, hogy a hadirokkantak s b, haj-dúvármegyei csoportjának alakuló köz-gyűlésén július 11-én vasárnap d. e. 10 órára az „Arany Bika” mozgószínház helyiségébe megjelenni sziveskedjenek.

Társaságok:
1. A megalakulás kimondása.
2. Ideiglenes vezetőség megválasztása.
3. Belépési nyilatkozatok kiosztása a már feliratkozott helybeli tagoknak.

Hajdúvármegyei m. kir. katonai parancsnokság.

Az Első Keresztény Biztosító Intézet Rt., amely ma országos keresztény szervezetek (Keresztény nemzeti liga, Move, Magyar gazda szövetség, Keresztény szoc. szak-szervezetek központja s b.) támog-gatásával alakult meg, Debrecen-ben is megkezdte működését. Ezen új keresztény biztosító intézet tűz, élet, baleset és jég biztosítással foglalkozik és nyitva lesz a most alakulóban levő e azeli és kereszt-ény bankokkal politikai vezetést

mellett a gazdasági vezetést is át-venni. A politikában már győztünk, hogy gazdasági téren is biztosítva legyen győzelmünk, minden ke-reszténynek kötelessége ezen új keresztény biztosító intézetet tá-mogatni. Tehát biztosítását minden keresztény ezentul csakis ezen in-tézetnél helyezheti el, melynek iro-dája ideiglenesen Verbőcy-utca 2. szám alatt van. Hivatalos órák d. e. 8-2-ig.

Városi nyugdíjasok. — akik pénzintézet elismervényüket vissza-váltás végett a városi számvévő-ségnél adták be, f. hó 7, 8 és 9-én a városi ház pénztárnál a számv-évőség által kiadott szelvényrel jelentkezzenek a pénz felvételére, későbbi jelentkezések nem véte-nek figyelembe. Városi számvévő-ség.

Népesedés Debrecenben. — Junius hó folyamán Debrecenben 131 fiú, 103 leány, összesen: 234 gyermek született. Maghát 190 ember. Házasságra lépett 83 pár.

Közművelődési könyvtár (Fü-vészkeret-u. 2.) folyó első felévi összes forgalma 31.732 személy és 28.387 kötet volt. Ugyanis a Nyilvános olvasó-tanul-mely márc. 14-től van nyitva, 7069 egyén látogatta azok a lapokot és folyóira-tokon kívül 934 kötetet használtak, míg a Kölaszozásból 23.123 egyén 27.433 kö-tetet vett ki. A könyvtár köznapon d. e. 10-1-ig, d. u. 4 | 7-ig, énepek és vasár-nap d. e. 10 | 12-ig van nyitva.

Ébredő magyarok ünnepélye. Az Ébredő Magyarok egyesülete é-nek debreceni csoportja f. hó 10-én d. u. a nagyerdői sportpályán nagyszabású sportünnepélyt ren-dez a DEAC. nő tornaszakosztá-lyának közreműködésével. Más-nap, 11-én este a Bika dísztermé-ben művészlelőadást tart, melyen egyik politikai előkelőségünk fog beszélni a zsidókérdésről. Az elő-adást dr. Iványi Béla egy. tanár, Ébredő elnök beszéde vezeli be. A többi számokban a kitűnő eb-redő művészgárda Szűcs Gézáné-val, Liszt Nandinével, Pröhle In-geborggal, Bakoss Saroltával, W. Hammerstaed Jánossal és dr. Jóna Kálmánnal vesz részt. Páholy kor-látóit mennyiségben, jegyek 30, 20 és 10 koronás árban kaphatók a Fehér Újság kiadójában. (Varga-utca 1.)

Kazánvizsgálatok új díjazása. A debreceni kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 56971-1920 sz. körre-deletével a gőzkazánvizsgálatoknál fize-tendő kincstári illetékeket a kazánok tűz-felületének nagysága szerint következőleg állapította meg: 2-5 négyzetméterig 40 K. 5-10 m.-ig 80 K. 10-50 m.-ig 120 K. 50-100 m.-ig 160 K. 100-200 m.-ig 200 K. 200 on felül minden megkezdett 100 négyzet méter után további 40 K. Ezenkívül fizetendő eljárás díj címén minden vizgá andó gőzkazánért 150 ko-rona. Ezen eljárás díj, ha a kazántulaj-donosnak ugyanazon helyen egyidejűleg több kazánja kerül próba alá, csak az első kazán után fizetendő teljes összegben, a második és az azt követő minden egyes kazán után pedig az eljárás díj fele, vagyis 75 korona fizetendő. 1920. július hó nap-jától kezdődőleg megtartott kazánpróbák u an az új díjak és illetékek fizetendőik.

Debrecen adózása. A pénz-ügyigazgatóság statisztikája sze-rint Debrecen lakossága júniusban következő adókat fizette be az ál-lampénztárba: 237.525 K egyenes adót, 350 K hadmentességi díjat, 18726 K jövedelmi és vagyon-adót, 101.933 korona bélyegjövédék, 168.683 K jogilleték. 1.174.911 K donanvjövedék loyot be, hatar-vímjövédékben 212.951 K, fogyasztási és itarában 20.000 korona.

Rendőri statisztika. — Márk Endre polgármesternek a közigaz-gatási bizottság elé terjesztett havi jelentése szerint a rendőrség le-tartóztatott június havában rabló-gyilkosságért 1, lopásért 38, lázi-tásért 23, rendőri kihágásért 232 egyént. A kir. ügyészségnek át-adtak 33 egyént.

Jön az ázsiai kolera. A nép-jóléti és munkaügyi minisztérium felhívja a polgármestert, hogy te-gye meg az óvintézkedéseket, — mert az orosz-lengyel fronton fel-lépett az ázsiai kolera.

Özv. L. Nagy Bálintné halála. Mely fájdalomtól megtört szívvel tudjuk felejtethetetlen nevelőanyám, nagynéném, kedves keresztmamánk és rokonunk özv. L. Nagy Bálintné szül. Kiss Zsuzsanna folyó hó 5-én délután 4 órakor, áldásos életének 80-ik, bus özvegységének 11-ik évében hosszas gyengélkedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hűlt tetemét folyó hó 7-én, szerdán dé-lután 5 órakor fogjuk Péterfia-utca 41. sz. házunktól, a nagytemplomban tartandó gyászima után, a Péterfia.temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Áldás és béke drága poraira! — Bánatos nevelt leánya: özv. Kiss Bálintné szül. Szabó Mária és gyermekei, özv. Rákos Gyuláné Kiss Mariska fiaival, Kiss Bálint nejevel Polgáry Juliskával, Unoka-occsái és hugai: özv. Gombos Gergelyné szül. Szabó Juliska, polg. Szabó Sándor, polg. Szabó József és neje, Dalmy Ju-liska. Valamint számos rokonok nevében is. A temetést Dankó tem. vál. rendezi Kossuth-utca 6.

Szükséges, ha utazik, hogy a vasuti menetrend a zsebében leg-yen. Kapható az újság árusok-nál, könyvkereskedésekben, — a Debreceni Újság kiadóhivatalában és a Szabadalmazott hirdető iro-dában, Piac-u. 89. az udvarban.

Az idény előre haladottsága miatt női modellek, formák, batist kalapok beszerzési áron aul kap-hatók a Rózsa áruházban.

Nyolc koronáért újjalakítom nyak-kendőit, Rákóczi 23.

Harisnyagyáram üzemet, mely 1915 óta anyagihiány miatt szünet-telt, újra felvettem és egyelőre a következő cikkek gyártásával fog-lalkozom, mely ckek detail el-adását a Piac u. 18 (Tisza palota) üzletemben már meg is kezdtem: Női harisnya párja 70 K, fekete, barna szürke, fehér színekben. Gyermek patent harisnya 40 K től 117 K-ig fekete, barna, fehér. Gyermek fuszekli 47 K től 73 K-ig különböző színekben. Férfi fuszekli nyers és színesben 50 K-tól 65 K-ig. Teljes listával: Bonyás Emil.

Tíz koronáért legrosszabb nyakkendőit is újja alakítják, özv. Tóth Kálmán és tsa, nyakkendő javító műhelyében. Vigyázzon! — Csak Péterfia 53.

Akik eltitkolták a vetésterületet. Köszömlén a bejelentés.

Figyelemztetés a közönségnek.

A 4784-1920. M. E számú ren-delet értelmében minden termelő köteles volt f. é. június 27-től ju-lius 3-ig Cspp-u. 15 sz. a. vá-rosi lisztirodában 1919-1920. gazdasági évben megérvő buza, rozs és kétszeres vejezte ületét be-jelenteni. A tett bejelentések a rendelet értelmében a központi

színterében közszemlére vannak kitéve, ahol azokat a hivatalos órák alatt délelőtti 8-2-ig bárki megtekintheti.

A rendelet értelmében figyelmeztetjük a város lakosságát, — hogy tartsa mindenki hazafias kötelességének mindazokat feljeleníteni, akik anyagi érdekből buzával, rozssal vagy kétszeressel bevetett területüket vagy annak egy részét eltitkolták.

A rendelet szerint, ha bárki kisebb területet vall be, mint amennyit buzával, rozssal vagy kétszeressel tényleg bevetett, az eltitkoltástól javára mutakozó gabona különbözetnek kétszeresét és pedig ennek felerészét minden tényleg nélkül köteles beszolgáltatni. Ez a kötelezettség a cselekmény feljelentőinek büntetőjogi felelősségét nem érinti.

Debrecen, 1920. július 6.

Közélemezési ügyosztály.

A Nyukosz debreczeni fiókjának közgyűlése.

Vasárnap d. e. 11 órakor tartotta meg a debreczeni fiók rendkívüli közgyűlését.

Jóni László tábornok elnök üdvözölte a jelen volt vendégeket, tagokat s átadta a szót Strásznay Nándor őrnagytitkárnak, aki jelentésében vázolta az eddig elért eredményeket. Köszönetet mond a sajtónak támogatásáért és a pénzkiszámlára vonatkozólag tájékoztatja a tagokat. Alapító és pártoló tagok névsorát felolvassa. Kéri ezek jóindulatát és érdeklődését továbbra is.

Ezek után az elnökség és tisztikar megbízatásukat befejezve lemondottak. Okolicsányi Károly tábornok, mint korábbi székfoglalójában újra és újra hangsúlyozza megerősítését a szövetségnek. Lelkes szavakkal méltatja az elnökség és választmány eddigi működésének eredményét. Jóni László tábornokot ajánlja elnökül, Jankovich Miklós tábornokot alelnökül. Közfelkiáltással örömmel és helyesléssel üdvözölték a jelenlévőket a megválasztottakat.

Jóni tábornok elnök meghatottan köszöni meg a bizalmat — buzdítja bajtársait és biztosítja, hogy ezennel is teljes erővel fog működni a szövetség érdekében. Köszönetet mond az országos Szövetség elnökének, báró Lukács Gáza altábornagynak, kinek szövetségünk alapítását, kiépítését és szükségünk enyhítését köszönhetjük, továbbá kifejtette ezen intézmény vezetészmét, amely a munkaközvetítés.

Munkát kell keresni és találni olyan munkaképes nyugdíjas tisztok, özvegyek és árvaik részére, akik munkát vállalni hajlandók. Azért voltunk bátrak Hajdu vármegye, Debrecen város, valamint a nagyobb ipartelepek vezetőségét, nagy kereskedéseket főkötőit a mai napon tartott közgyűlésünkre meghívni, hogy ezen működésünkben lelkesen támogatni szíveskedjenek.

Nem könyörödományok gyűjtéséről van szó, mert bármilyen nagy volna is Hajdu vármegye és Debrecen város polgárainak áldozatkészsége, annyi pénz

nem tudnánk összegyűjteni ily módon, hogy a szükségét szenvedő nyugdíjasok, özvegyek és árvaik gondtalanabb megélhetését mi ezen összegekből huzamosabb időre biztosíthassuk.

Ezután kihirdette, hogy a szövetség védnökei: Hegedűs Pál tábornok, körlet parancsnok, Szomjas Gusztáv és Hubert Ottó főispán és Fráter Erzsébet.

Közfelkiáltással megválasztották női választmányi tagokként: özv. báró Fiáth Lászlóné, özv. Maiszner Jánosné és özv. Olinger Béláné. — Férfi választmány: Wolff János, Nedezky Ferenc, Ebner Lajos, Sebetic Rajmund, Balla Jenő pénztárnok, Stiaszny Nándor.

Elnök befejező beszédében ismételtén buzdítja a tagokat az egyesülésre és kitartásra, mert ez érdekeink megvédésének egyedüli útja. Az ülést ezután berekesztik.

Színház.

Heti műsor:

Vig-színház.

Szerdán, Leányvásár, operett. Csütörtök, Bukov, a székelyek hóhéra. Pénteken, A budapesti Belvárosi Színház vendégjátéka.

Szombaton, A budapesti Belvárosi Színház vendégjátéka. Vasárnap, A budapesti Belvárosi Színház vendégjátéka.

Ma Leányvásár operett kerül színre Tisza Karola feleltével. A tegnapi sikerült repriz fokozott érdeklődést keltett.

A budapesti Belvárosi Színház vendégjátéka. Pénteken és szombaton a Budapesti felülvizsgáló bizottság Gyermek-tragédiát, vasárnap a Három csésze teát játsszák el Bajor Gizi, Dvorzák Baby, Matány és Erdődi, a Belvárosi színház művész tagjai.

HIRDETMEY.

A nyirbátor község tulajdonát képező vendéglő és szálloda hat éves bérletére nyilvános szóbeli árverést hirdetünk.

A vendéglő helyiségei: 5 vendégszoba, 1 táncsterem, 1 kávéházterem, egy étterem, sötét, konyha, speiz, pince 100 Hl. bor részére, egy utcai korcsma helyiség, három szobás lakás és mellék helyiségek.

Az összes helyiségek most vannak javítva és festve. Folyó évi aug. 15-én elfoglalandó.

Az árverési feltételek Nyirbátorban a községi pénztárban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverést f. évi július 17-én hétfőn d. u. 5 órakor fogjuk megtartani Nyirbátorban a község házán.

Az árverés alkalmával 5000 korona bántópenz teendő le.

Nyirbátor, 1920. jul. 5. Veres Mátyás, jegyző. P. Makrai István, főbíró.

Oszták-magyar bank.

Az Oszták-magyar bank minden részvénye után az 1920. i első felére járó

Huszonnyolc korona

alapszabályszerint osztalék f. é. július h 1 t l kezdve az Oszták-magyar bank bécsi főintézeténél a szelvényutalványok és a számszámjegyek beszolgáltatása ellenében német-oszták felülbélyegzésű bankjegyeket en kifizettetik. A benyújtó a szelvényutalványokat felülbélyegzésük után

Bécs, 1920. évi június hó 15-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Spitzmüller kormányzó.

Hainisch főtanácsos.

Rapp vezértitkár.

Levelezés

Középkoru

Állami kisebb hivatalnok nőül vennék némi hozományt, levelét lapkiadóba kérek. Felvitálatom jellegére. 1630

Kérem

azon szöke hölgyet, kinek viola volt és kedden a Koronában volt, a címét és nevét a kiadóba „O. L.” jellegére. 1664

Ajánlat.

Eloszerélem

1 szobás lakásomat konyhával, szelval, 1 szobás lakásért (butorozatlan) a központ közelében, értekezhetni Miklós-utca 43. 1631

Egy

szoba, konyhás lakást cserélek akár béres, akár házmesteri lakással, Péterfia 78. 1650

Eloszerélem

város központján három modern szobás lakásomat mellék helyiségekkel ehez hasonlóért, cím a kiadóban. 1656

Külön

bejárati csinosan butorozott szoba 2 személy részére azonnal kiadó, cím a kiadóban. 1052

Fekéreműt

varrók és javítók szerény fizetésért hához megyek értekezni lehet Timár-u. 20., üzletben. 1641

Felsőbb

leány iskolai, polgári, elemi tanulókat előkészíték javító, felvételi, különbözeti vizsgákra. — Polgári tanítónő Thaly Kálmán-u. 13. 1646

Eloszerélem

Vigedvü Mihály-utcai 9 szoba mellék helyiségekkel álló lakásomat, cím a kiadóhivatalban. 1648

Boros hordók

új és használt minden nagyságban és mennyiségben putonok, léhók, borvedrek, kúvedrek, dézsák állandóan raktáron, Báró Györfly hordó gyárban, Nap-u. 4. sz. 1661

Gazdasszonyrak

menek tanýára vagy vidékre, ki mindenben járatos fiatal asszony, Arany János-utca 42. 1655

Poloska írtást

vállal az államvasúti fegyverirtő Nánassy István, Debrecen Kossuth-u. 24. 9988

Kereslet.

Aranyat-ozüstöt: brilliansat, zálogadulákat vesz, meghívásra hához is elmegy Steiner Mihály, Burgondia-utca 9. 1

Olnot

keresünk megvétele. — Cím a kiadóba. *

Banktisztviselőnő 2 havi szabadsága alatt vidéken elváltálna könyvelést vagy bármilyen irodai munkát. Cím a kiadóhivatalba. 1627

Bejárónő

délutánra felvétetik Battányi-utca 17. 1637

Megbízható intelligensebb apólonő egy éves gyermek mellé azonnallal lépésre keresetük a Macsi Uradalomba. Erdőkölődőknek Piacz. 59. sz. alatt a házmester ad felvilágosítást. 1431

Biztosító

Intézethez keresetnek keresztyén biztosítási üzletszerzők debreceni alkalmaztatással. Gya orlaltal még nem rendelkezők is felvétetnek. Cím a kiadóhivatalban. 1663

Vizsgázott

gépész az id i csépiésre alkalmazást keres. — Cím Gróf Andrássy Gyula uradalma, Jellinek Gyula Mád. 1659

Délutánonként

2-4-ig tartó munkára mosogatónő kerestetik. — Cím a kiadóban. 1624

Estüstpénzt

veszek bármilyen mennyiségben. Steiner Mihály, Burgondia-u. 9. 1613

Anyahelyett

Keresek, ki 14 éves leánykámnak gondozója lenne. Cím a kiadóba. 1659

10-től

50 hold földet keresek bérbe vagy részes termelésre mipepércsi és szoboszlai kövesutak között. Cím a kiadóban. 1657

Tejet

veszek, naponta 15 litert, Vig edvü Mihály-utca 35. fűszerüzlet. 1575

Gyertyán

vagy búkk hasáb fát veszek, kisebb-nagyobb — tételekben. Vajkócy, Halászok 4. 1584

Vasárnap

este a nagyerdői villamos felszállónál elvezetett egy arcképes i azolvány és 1 villamos berlet benne 102 koronával Gyökerecs József névre kiálljva. Megtárlója legyen szives csak az igazolványokat Máv. műhelybe elküldeni. 1635

Pénztárnoknő

az Arany Anyai gyógy-szerterába (Piac-utca 50) azonnal felvétetik. 1639

Munkás

leányok azonnal felvétetnek. Honvéd-utca; 16 sz. 1642

Koosist

megbízható lakással fel- veszünk. Csurka temetkezési vállalat. 1658

Ügyes

fiatal nő szobalányi teendőkre azonnal felvétetik egész napra kosztal. — Könyvvél vagy bizonyítvánnyal jelentkezzen. Béke áruház, Csapó-utca. 1604

Fekéremű

varráshoz tanuló leányt fizetéssel felvezek. Csapó- utca 52. Vairoda. 1645

Házmester

felvétetik. Kossuth-u. 15. 1660

Koosisk

és munká-lányok jó fizetéssel felvétetnek. Telek- utca 100. 1638

Pintér

A ki szülő telepemre hordók javítására kijönne jelenk-zzék, szerszám és fa anyag szükséges. Vendég utca 3. szám alatt 1578

Megvételre

keresek 10 mássa krumplicit. Ugyanott eladó egy gumipárna nagy beteg alá és egy sötétkék grenadin női ruha. Köcsey-utca 3. 1632

Kováos

kerékgyártó s-gédek jó fizetéssel felvétetnek. — Kecskés Ferenc, Márton Kálmán-utca 6. 1628

Elsőrendű

cipész segédekét fölve- szünk női és férfi munkára Sinonfi-u. 7. sz. Leer és Pollák. 1643

Eladás.

Eladó

nagyterkú kert ház nagy- állomás és villanyos meg- álló k zslében, ott egy éves ártányos érték, egy szép gyezmekkosci el- adó. Budai Bessaiás-utca 15. 1608

Modern

világos háló butor ol- eson eladó. Esztős-utca 65. 1654

Eladó

bor. Mintegy 7 hektoliter bor eladó. Felvilágosítás kapható Főlegyházy Já- nos üzletében Piac-utca 1658

Eladó

egy szoba butor lakással zongora, 1 ruha sötétkék férfiföltöny. — Értekezni Kossuth-utca 22. delután 1662

Huszárok

figyelmébe! Két pár hasz- nálatlan fehér szarvasbőr tenisz cipő, két bluzok, atilla, menta, csákó el- adó. Beresényi-utca 9. 1656

Eladó

2 drb. 8 hónapos sertés. Magos u. 15. 1654

Akácómés

idei fehér eladó, kinsiny- ben és nagyban. Radházi 5. kórháznál. 1658

Két

szép egy lószőr madrac- cal futányosan eladó. — Ugyanott korpa is eladó. Arany János-u. 2. ház- mester. 1653

Tisztít

vászon ruha eladó. Érte- kezni Péterfia-u. 85. 1488

Jégszekrény, sötétpulci, két drb. ígés- szekér, 3 négyesűg m. cinkpléh, két drb. bor- horzó 3—400 lit., egy szőlőbogyógép, egy 8-as szákeke és egy prima füstéktörőgép eladó. — Emerich-telep „Turul” vendéglő. Vámospárai országút. 1307

Eladó

föld 7 kilométerre, 15 holdas. Pataky, Csapó- utca 19. kereszttéppület. 1655

Kövér

kaosa 12 drb. eladó. Mo- nostoripályai-ut 7. Pálffy ssólló. 1649

Egy

modern festett új háló szoba eladó. Beresényi- utca 46. 1647

Egy

keresztúros rövid zon- gora eladó. Bundi-u. 4. 1644

Eladó

azonnal átvehető sarok- ház a belvárosban, me- lyen 18 év óta kitünő forgalmú vendéglő, kor- láatlan italmérés van. — Cím a kiadóhivatalban. 1661

Kisbögő

jókarban levő eladó. Ér- tekezhetni délutánonként négtől 8tig. Csekonai 4. 1636

Eladó

ebédlőszekrény, szákek Péterfia 64. 1654

Egy

jókarban levő kerékpár eladó. Vendég-u. 6. 1629

Moslék

eladó. Battányi-u. 10. Etkezo. 1633

Eladó

2 fiakocake, jerko és bak. Kuruc-utca 98. 1640